

Życzliwość

---

na podstawie opowiadania Pawła Beręsewicza "System"
z tomu „Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach”
oraz rozdziału „Życzliwość” z książki „Z dzieckiem w świat wartości”

(materiały: ww. zbiór opowiadań, duże kartki papieru, flipchart, pisaki)

Zadania dla nauczyciela:

Przeczytaj opowiadanie „System” z tomu „Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach”.

Byłoby dobrze, gdyby uczniowie mogli w domu przeczytać sami to opowiadanie, a potem nauczyciel przeczytałby je głośno na lekcji.

Przeczytaj też rozdział „Życzliwość” z książki Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej „Z dzieckiem w świat wartości”.

Każdy uczeń powinien mieć kartkę A4 z bloku technicznego i kolorowe pisaki.

Cele lekcji:

1. Uświadomienie uczniom czym jest ŻYCZLIWOŚĆ, jaka jest jej definicja, co ona oznacza, jaki jest jej wpływ na jakość życia ludzi, na wspólnotę, na budowanie społeczeństwa obywatelskiego.
2. Pokazanie wielu aspektów życzliwości, jej praktykowania wspólnie z innymi wartościami.
3. Ćwiczenie umiejętności dyskusji – stosowania argumentów, kulturalnego odpięcia argumentów przeciwnej strony.
4. Ćwiczenie wypowiedzi publicznych.
5. Ćwiczenie uważnego słuchania.

Przebieg lekcji:

1. Przeczytanie uczniom opowiadania „System”.
2. Opowiedzenie tekstu przez chętnych uczniów.
3. Dyskusja.

Dyskusja:

- Czym jest opowiadanie?
- Jak wyglądają stosunki międzyludzkie na początku opowiadania?
- Czy chcielibyśmy żyć w takim świecie?
- Dlaczego?
- Czy taki świat jest możliwy?
- Co się zmieniło w świecie narratora po tym, gdy zaczął mu pikać terminal?
- Czego dowiadujemy się o organizacji społeczeństwa, w którym żyje narrator?
- Jak funkcjonował system?
- Jak wyglądał świat sprzed wielkiej reformy i przed wprowadzeniem systemu?
- Czy przypomina nam naszą rzeczywistość?
- Jak zachowują się ludzie, wobec „przeterminowanych”, jeśli wiedzą, że na ich konto nie wpłynie należność za ich uprzejmości?
- Co zmieniło w sposobie działania bohatera spotkanie ze staruszką?
- Dlaczego bezinteresowna pomoc wydawała się Kowalskiemu niemożliwa?

Życzliwość to bezinteresowna pomoc innym, uprzejmość, troska o ich potrzeby i gotowość do ich zaspokojenia. Wyraża się dobrą wolą, wynika z sympatii i zaufania do ludzi, z przekonania, że są dobrzy, a ich potrzeby - ważne. W tle tej wartości leży też wiara, że możemy na siebie wzajemnie liczyć oraz nieprzedkładanie własnych interesów ponad dobro innych ludzi.

O jakiej wartości mówi opowiadanie?

- Czym jest życzliwość? (na tablicy wypisujemy wszystkie propozycje, wspólnie układamy definicję życzliwości)
- Czy życzliwość powinna być świadczeniem w rodzaju „coś za coś”?
- Jak wyglądałby świat pozbawiony życzliwości?
- Jak wyglądałby świat, gdyby ludzie umieli być bezinteresownie życzliwi?
- Z jakimi innymi wartościami łączy się życzliwość? Czy jest możliwa bez szacunku, odpowiedzialności, pokojowości, uczciwości, solidarności?

Następne ćwiczenie podzielmy na dwie lekcje:

Lekcja pierwsza

Prosimy uczniów o wyjęcie kartek oraz pisaków i zaprojektowanie własnych terminali.

Przez resztę lekcji ćwiczmy z uczniami wzajemną życzliwość – każde swoje życzliwe zachowanie uczeń zaznacza na swoim terminalu. Prosimy, by do następnej lekcji uczniowie zaznaczyli w swoich terminalach wszystkie akty własnej życzliwości wobec innych.

Lekcja druga

Podejmijmy dyskusję:

- Czy uczniowie zaobserwowali wzrost życzliwości innych jako odpowiedź na ich własne życzliwe zachowania? Inaczej – czy ludzie odpowiadali życzliwością na życzliwość?
- Czy my sami możemy wpływać na wzrost życzliwości na świecie?
- Czy praktykowanie życzliwości było trudne?
- Jak czuliśmy się praktykując i odbierając życzliwość?

Zmarły niedawno Wiktor Osiatyński, prawnik, obrońca praw człowieka powiedział, że celem życia jest zwiększanie życzliwości między ludźmi. Przyjmijmy to jako motto przy praktykowaniu tej wartości.